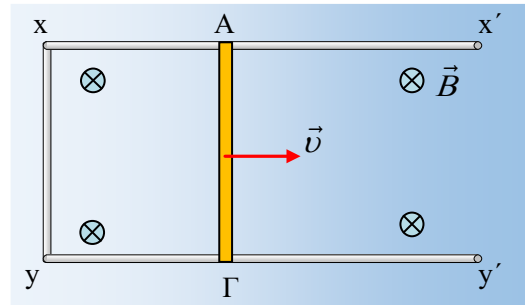
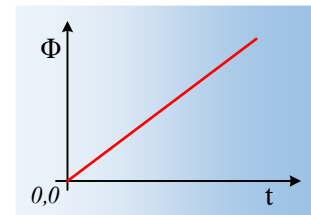

Από τη μαγνητική ροή στη δύναμη σε ράβδο.

Η μεταλλική ράβδος ΑΓ μπορεί να κινείται όπως στο σχήμα, μέσα σε ένα κατακόρυφο ομογενές μαγνητικό πεδίο έντασης B , σε επαφή με δύο οριζώντιους ευθύγραμμους αγωγούς xx' και yy' , οι οποίοι παρουσιάζουν αντίσταση R^* ανά μονάδα μήκους, χωρίς τριβές. Την ίδια αντίσταση παρουσιάζει και ο αγωγός xy , ενώ η αντίσταση της ράβδου ΑΓ θεωρείται αμελητέα.

Αν στο διάγραμμα δίνεται η μαγνητική ροή που διέρχεται από το σχηματιζόμενο ορθογώνιο $xAGy$, να χαρακτηρίσετε ως σωστές ή λανθασμένες τις παρακάτω προτάσεις, δίνοντας σύντομες εξηγήσεις.

- i) Η ράβδος ΑΓ ξεκινά την κίνησή της από τη θέση της ράβδου xy .
- ii) Η κίνηση της ράβδου είναι ευθύγραμμη ομαλή.
- iii) Για να μπορεί να πραγματοποιεί η ράβδος ΑΓ την παραπάνω κίνηση, πρέπει να δέχεται σταθερή οριζόντια εξωτερική δύναμη με κατεύθυνση ίδια με την ταχύτητα.

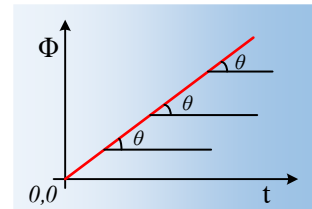
Απάντηση:

i) Η πρόταση είναι σωστή. Τη χρονική στιγμή $t=0$ η μαγνητική ροή που διέρχεται από την επιφάνεια $xAGy$ είναι μηδενική. Αλλά $\Phi=B \cdot S$ (δεχόμαστε ότι η κάθετη στην επιφάνεια έχει την κατεύθυνση της έντασης $\vec{B}$), οπότε $S=0$ άρα ο ΑΓ βρίσκεται στη θέση του αγωγού xy .

ii) Για το μέτρο της αναπτυσσόμενης στον αγωγό ΗΕΔ λόγω επαγωγής, έχουμε:

$$|E| = \left| \frac{d\Phi}{dt} \right| = \left| \frac{BdS}{dt} \right| = \left| \frac{Bl \cdot dx}{dt} \right| = Bvl$$

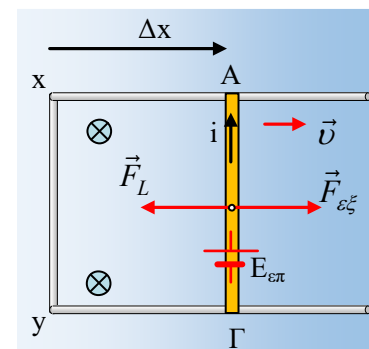
Αλλά ο ρυθμός μεταβολής της ροής $\frac{d\Phi}{dt}$ είναι ίση με την κλίση στο διάγραμμα

Φ - t , όπου αυτή είναι σταθερή. Αλλά τότε θα έχουμε σταθερή ΗΕΔ και κατά συνέπεια σταθερή ταχύτητα v του αγωγού. Η πρόταση είναι σωστή.

iii) Έστω κάποια στιγμή που ο αγωγός ΑΓ έχει μετατοπισθεί κατά Δx . Τότε ο αγωγός ΑΓ διαρρέεται από ρεύμα με φορά από το Γ στο Α, αφού μόνο τότε η ασκούμενη από το πεδίο δύναμη Laplace αντιτίθεται στην κίνηση του αγωγού, άρα στην αιτία που την προκαλεί.

Αλλά αφού ο αγωγός κινείται με σταθερή ταχύτητα πρέπει $\Sigma F=0$, που σημαίνει ότι απαιτείται να ασκείται στον αγωγό και μια εξωτερική δύναμη, αντίθετη της δύναμης Laplace με μέτρο:

$$F_{\varepsilon\xi} = |F_L| = Bil = Bl \cdot \frac{E_{\varepsilon\pi}}{R_{\text{ολ}}} = \frac{B^2 l^2 v}{R_{xy} + R_{xA} + R_{y\Gamma}} \rightarrow$$

$$F_{\varepsilon\xi} = \frac{B^2 l^2 v}{R^* l + R^* \Delta x + R^* \Delta x} = \frac{B^2 l^2 v}{R^* (l + 2vt)}$$

Η τελευταία εξίσωση μας λέει ότι η απαιτούμενη για την κίνηση του αγωγού εξωτερική δύναμη, δεν είναι σταθερή αλλά εξαρτάται από το χρόνο και η πρόταση είναι λανθασμένη.

dmargaris@gmail.com